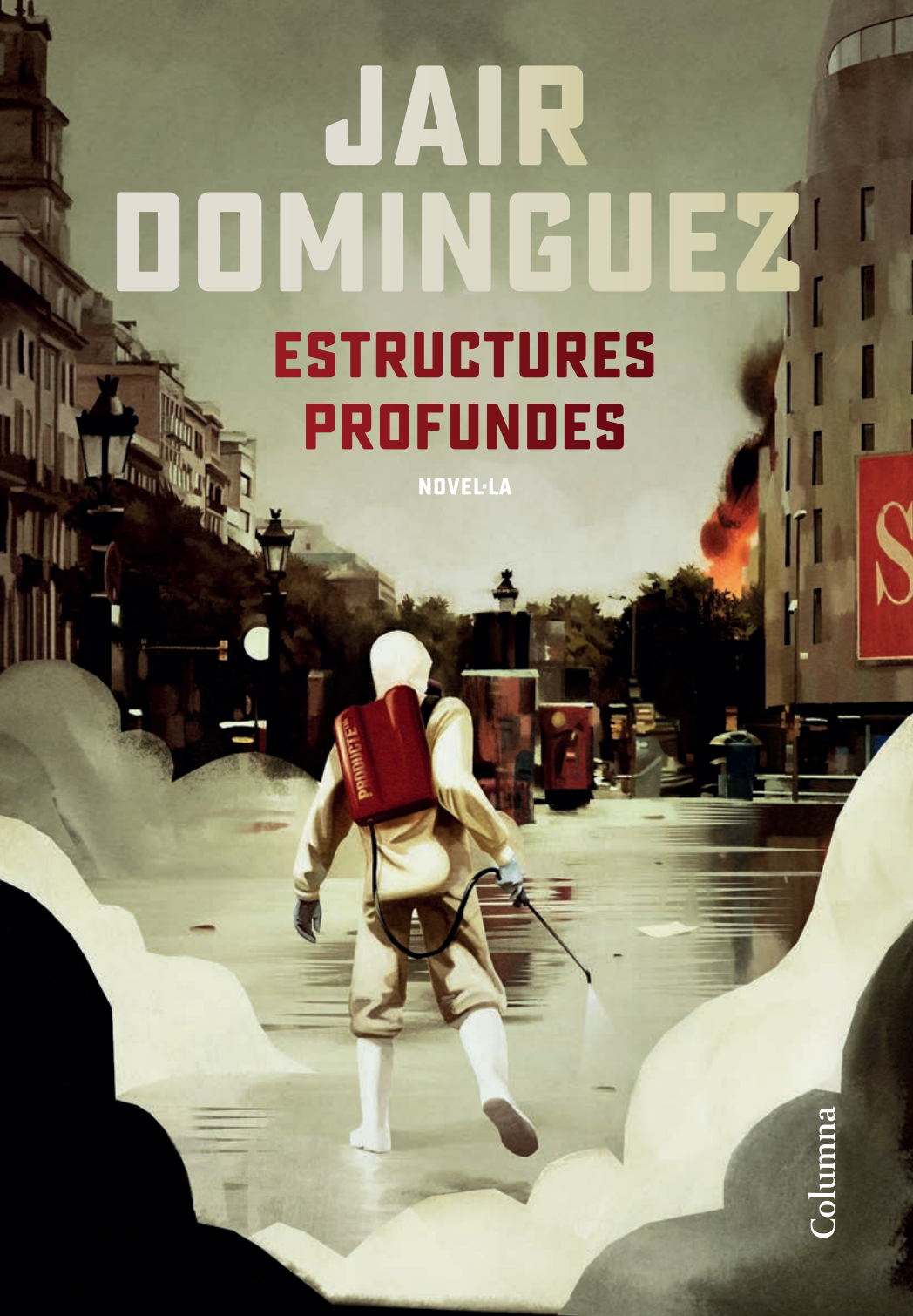

JAIR DOMINGUEZ

ESTRUCTURAS PROFUNDAS

NOVELA

Columna

JAIR DOMINGUEZ
ESTRUCTURES
PROFUNDES

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2021
© JAIR DOMINGUEZ, 2021
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2740-1
DIPÒSIT LEGAL: B. 9.783-2021
FOTOCOMPOSICIÓ: MOELMO

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

La feina

La feina consisteix a fumigar. Fumigar parets, sostres, voreres, carrers, túnels, estacions de tren, ports, aeroports, jardins, parcs, bancs, fanals, senyals de trànsit, xemeneies, caixers automàtics, cotxes, motos, bicicletes mal aparcades. Nosaltres fumiguem la ciutat. Anem uniformats amb una granota esgrogueïda que en algun moment devia ser de color blanc nuclear i botes blanques de goma Dunlop que van fins més amunt dels genolls. A l'esquena, un dipòsit de nou litres ple de Producte™ i la seva corresponent mànega d'ensulfatar. També, guants i mascareta. Tots dos són accessoris opcionals, atès que no s'ha demostrat que el Producte™ sigui corrosiu i/o mortal en cas de contacte directe amb epidermis o mucosa. Bé, sí que és cert —i així ens ho va explicar el tio del Departament de Seguretat i Salut Laboral a la xerrada oficial del primer dia— que un dels treballadors va embogir, va despullar-se i es va llançar

daltabaix del pont de l'autopista just quan passava un tràiler de vuit eixos per sota i que, tot i que un metge forense va dir que era degut a la ingesta i/o inhalació de Producte™ en dosis incompatibles amb la vida, el treballador tenia un historial previ d'esquizofrènia lleu i, per tant, l'empresa no es feia responsable de la tragèdia. La família va rebre una compensació molt minsa i la notícia va aparèixer en un raconet de la portada del diari. Però això va ser fa molts anys i ja ningú no se'n recorda.

L'horari és de vuit del matí a quatre de la tarda i ens deixen fer una pausa de vint minuts per dinar. Treballem de dilluns a dissabte. Cobrem vuit euros i cinquanta-cinc cèntims l'hora i pots fer totes les hores extra que vulguis. És un bon sou. Ens dediquem a fumigar. Hi ha gent que cobra molt menys per treballar als pous. Allò sí que és una feina terrible; dotze o tretze hores al dia recollint residus clínics, compreses sangonoses, taps quilomètrics de tovalloletes higièniques i condons usats, oli de cotxe, bolquers, animals morts o moribunds, excrements, runa, electrodomèstics rovellats, llana de roca, uralita esmicolada, bidons on hi ha escrit RADIOACTIVE WASTE amb amenaçadores lletres grogues i coses que els mateixos operaris han decidit no explicar ni a les seves pròpies famílies.

Els que treballen als pous cobren poc però tenen dret a subsidi i poden jubilar-se als quaranta anys. Es va determinar —i per arribar a aquest extrem van caldre molts anys de reivindicacions i que matessin un policia i vuit treballadors en una manifestació— que quan un operari feia més de vint anys que treballava als pous, la seva capacitat pulmonar s'havia reduït de tal manera que ja se'l podia considerar invàlid a tots els efectes i se'l convidava a una jubilació forçosa. Els veterans dels pous no vivien més de dos anys després de retirar-se i tot i així el Govern va fer mans i mànigues als tribunals per reduir a la mínima expressió les pensions que acabarien rebent. El pare de l'Ayoub va treballar trenta anys al pou del sector 2-Est. Després de jubilar-se va estar tancat sis mesos a casa, vomitant sang, tombat al sofà i pixant-se a sobre perquè no tenia esma ni per aixecar-se i anar al lavabo. La Plataforma pels Drets dels Treballadors del Subsòl va fer pressió perquè des de Sanitat n'encarreguessin una autòpsia. Quan van obrir al pare de l'Ayoub, van veure que tenia els pulmons de la mida d'un puny, negres i rebregats. La concentració de fibra ceràmica i crocidolita que havia anat aspirant al llarg dels anys li havia fet cristal·litzar els alvèols. El forense va dir que eren com geodes d'ametista i els ulls li brillaven mentre ho deia.

El primer dia de feina et fan una inspecció mèdica, però abans et donen l'equipament i et fan passar pel Departament de Recursos Humans. Introdueixo el cap i mig cos dins el forat on treballa la senyora d'Administració perquè ella no es mou ni un mil·límetre de davant del seu ordinador.

M'han dit que porti això, dic mentre li allargo el paper que m'han segellat fa dos minuts i que confirma la meva adhesió a Brevoort & Astor S.A., subsidiària de Metrazol Incorporated. La senyora agafa el paper i el guarda dins una carpeta indistingible de la resta de carpetes que té escampades sobre l'escriptori. Escriu alguna cosa en un ordinador amb les tecles llardoses emmarcades de suor seca que té al davant, sense mirar-me en cap moment.

—¿Nombre?

—Jordi.

—¿Cómo?

—Jordi. Como todos los catalanes. Jota, o, erre, etcétera.

—Fecha de nacimiento, por favor.

Li dono les dades que em defineixen com a subjecte passiu i ciutadà posseïdor de certs drets. Sempre he pensat què en fan, de totes aquestes dades. De què serveix saber la data de naixement dels teus treballadors. No crec que et felicitin per l'aniversari. No he vist mai el gerent baixar als vestidors amb un pastís ple

d'espelmes. La veritat és que he treballat a molts llocs i mai no he conegut cap gerent.

—Mire aquí.

Assenyala una webcam que amb prou feines s'aguanta dreta sobre el monitor de l'ordinador. Cables entortolligats rere un cactus tan petit que sembla una joguina. Tot el que hi ha allà em deprimeix. Provo de fer cara de bona persona però immediatament m'adono que ja fa estona que m'ha fet la foto. Em fa esperar assegut en una cadira de plàstic al costat d'un ficus de plàstic mentre imprimeixen el meu carnet de treballador. Quantes hores devem haver perdut al llarg de la vida asseguts en una sala d'espera sota el llum d'un fluorescent? Hospitals, tanatoris, oficines de la Seguretat Social, lavabos de discoteques, empreses de treball temporal, a l'escola abans d'entrar al despatx del director quan havies fet alguna bretolada. Sempre et toca esperar. La vida consisteix a esperar.

La senyora em dona la targeta, encara calenta, amb les meves dades i una foto on semblo una altra persona. A la part inferior dreta hi ha un codi de barres que serveix per entrar a l'aparcament i als vestidors.

—Suba a la cuatro para inspección médica obligatoria.

La senyora assenyala la porta. Surto al vestíbul i pujo a un ascensor d'aquells que no acaba de tancar bé del tot. A la quarta planta hi ha un vestíbul igual, em-

moquetat, d'un color marronós a prova de vòmits, que dona accés a cinc portes idèntiques. Mentre em decideixo si obrir-ne alguna a l'atzar, de la primera a mà dreta en surt una infermera, bata verd fosc amb el nom mal brodat —qui sap si ni tan sols és el seu nom real—, pantalons balders i esclops blancs. L'uniforme universal dels sanitaris. Em fa passar amb cara de fàstic, balboteja el meu nom i diu alguna cosa més al doctor, un home pàl·lid i revingut que es mira el mòbil rere un escriptori de fusta/plàstic. Sembla que té tantes ganes de ser allà com jo. Però almenys ell cobra, penso. Em pesen i em prenen mides, com si anessin a fer-me un vestit de núvia o un taüt. Em fan respirar per un tub i em miren les orelles i els ulls. Em fiquen un bastonet pel nas, tan llarg i tan endins que crec que m'arriba al cervell. Respiri profundament, em diu el doctor i, en fer-ho, se m'escapa la tos de fumador que arrossego des dels dotze anys.

—Ha estat malalt?

—No, que jo sàpiga.

—I aquesta tos?

—De fumar.

—Li fa mal alguna cosa?

Penso durant un segon i m'assenyalo al mig del ventre, just per sobre del melic.

—Aquí, de vegades.

El doctor ni s'immuta.

—Aquí no hi ha res.

L'home signa un paper, hi posa un segell amb el logotip de l'empresa i torna a seure rere l'escriptori. La infermera m'acosta el document i em fa fora amb la mirada. Llegeixo l'informe. Hi diu simplement APTO.

Al carrer fa el mateix dia que ahir. La contaminació és tan densa que som en un capvespre constant. Encara que siguin quarts de vuit del matí la ciutat viu instal·lada en un crepuscle ataronjat, interromput només per xàfecs furtius que foraden el mur d'òxid de nitrogen. Sé —perquè m'ho van explicar a l'escola— que hi ha un astre incandescent que ho il·lumina tot, però fa tant de temps que no veig el sol en la seva plenitud que bé podria tractar-se d'un gegantí focus elèctric manipulats per un operari de Hollywood. Però la promesa de felicitat que a les pel·lícules s'albira cada matí amb la sortida del sol va desaparèixer fa molts anys. Miro el terra i m'adono que no projecto ombra. Dec ser un fantasma o un vampir.

He aconseguit la feina gràcies a l'Ayoub, que ja fa cinc anys que hi treballa i això el converteix en un veterà amb veu i vot entre la resta de treballadors. Només hi ha dues persones que hagin estat més temps a l'empre-

sa: un dels mecànics i el gerent, que és fill d'un cosí dels amos o similar. El gerent, com ha passat sempre des de la Revolució Industrial o potser des del temps de les piràmides i Babilònia, és algú que no sap absolutament res de l'empresa; un ésser que veus, amb sort, un cop l'any, vagarejant per l'aparcament amb el mòbil a la mà o fent veure que escolta les explicacions del director. El gerent no sap qui són els seus treballadors i tampoc no li interessa. Preocupar-se pel teixit humà de l'empresa és incompatible amb ser-ne l'amo.

Però els treballadors existeixen. Volten amb la mirada perduda, amb aquella cara de vedell a mig escorxar i aquell lament pregon; gent que només ha tingut una oportunitat a la vida. Em penso que soc l'únic amb estudis de tota l'empresa, dada que he decidit obviar al currículum, no fos cas que em donessin algun càrrec de responsabilitat. Vaig estudiar Filosofia, la més inútil de les carreres inútils. Quatre anys perduts, bevent vi del colmado i fumant porros en un pis compartit. Molts amics, molta festa, ui sí, que bé que ens ho hem passat. El coneixement et fa lliure i poderós, et diuen, però el que et fa lliure i poderós són els diners. Vam estudiar carreres absurdes perquè no volíem treballar de cambrers i mira on som ara.

M'encenc un cigarro al carreró on mena la sortida dels treballadors. Hi ha un gatet blanc i negre amb els ulls plens de lleganyes, dret en un racó, mirant el terra, immòbil. Em diu un treballador que fa tres dies que hi és. A la mare la va atropellar un cotxe i s'ha quedat sol. El gatet l'espera dia rere dia, mirant el terra. No vol menjar. No vol manyagues. Es mor de pena, em diu aquell home rude i abnegat. Es mor de pena. I no s'hi pot fer res.